

TANDORI DEZSŐ

Én van

*Én van, hogy minden nap itt vagyok,
és van, hogy soha.*

(Még megelemezendő)

Ich ist Stil

I is style

Ik is stijl

(Egy Schwitters-könyv borítója)

Most akkor ez.

Ami lett volna, nem lesz, ha nem marad darabokban. Ez egy írás „Szegedre, mestereknek és tanítványaiknak”.

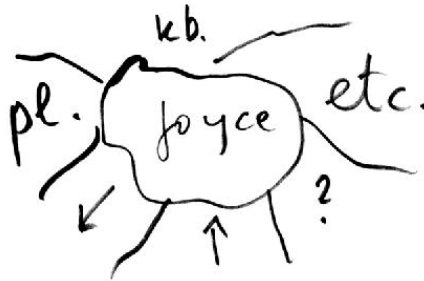
De nem akarok semmit se bemutatni magamból, se vallani nem szoktam már nagyon, ellenben voltak ezek a laza lapok, ezeknek kellene itt lenniük egy úgynevezett írás keretében.

Még csak Pilinszkyvel se mondhatom, hogy kb. „egy óriási közérzet egében”. A mindenkori írói másság földjén inkább (Kosztolányi, „különbözöm, tehát vagyok”), az egyre nehezebb „megírás” árkaiban, mert annyira különbözni látszottam. Ezt a bolond is tudja, tudja, látta, látja, de erről sem kellemes beszélni. És...

Most akkor ez. A „még épp, hogy írok” határán, kétfelől.

*

Most akkor, ha azt mondanám, „hogyan megy ez tovább itt”: ez már-se volna ez. És nem arról van szó, hogy „londoni-tűzvész”, hogy tehát J. R. regénye nem is arról szól, hanem hogy miről nem szól, és populárisan ugyanez, Pierre Baayard szellemes pamflet-könyve, hogy „el nem olvasott könyvekről hogyan lehet beszélgetni” (Ulysses, Eltűnt idő... bármi), mert akkor az volna itt, hogy Joyce műve is értelmezhető a környezetből, környüléséből, amőba alak, tudjuk kb. körötte mi van,

rajzoltam ezt már másutt. Nem, a „vagy az van mindig, hogy minden nap itt vagyok, vagy az van, hogy (mindig) soha”, íme, az ígért értelmezés, nem. A „most akkor ez” akkor most ez, ha ez s mégsem ez (az), ld. Weöres, versében, ám nem is „szélfútt árnyéka csak”. A szélfútt árnyék összeáll, J. R. kontrát mond, P. B. szellemeskedik (bár alaposan, jól), nem. Itt az van „itt akkor” (így), hogy *lássuk a lapokat*.

Ez akkor itten max. egy pakli, és 61 éve játszom játékát (jó, nem a paklinak, de a játéknak, egy bizonyosnak), és egyetlenegyszer volt kiterítve négy király, kizárólagosan a négy király, s volt egymással szemközt két-két ász. Kártyáról: J. A.

*

A megemlékezés még (és bef.): szakmailag és „civiliek” (Ottlik szava?), tisztelet a kivételnek, egyképp kevésbé látják összefoglaltan „az én szerény tevékenységegyüttesemet”. Na jó, hát ez = ez. De a köz-átlag szférában (utca, piac, kocsmá stb.) nekem jobban jönnek újabban (jöttek mindig is?) az ilyen „én-van-dolgok”, mint az írás magányán. Egy ilyen nyilvános helyen mondtam ismerősömnek, hogy „akkor hát holnapután”. Találkozhatunk, talán. Erre ő: „Te minden másnap jössz be?” Mire én, ld. fentebb.

De bár sokaknak volt mulatsága ez a mondás, oda jutottam, hogy éreznem kell lassan: kettős megoldása sejlik. Mert mintegy: mást-mást jelenthet a „soha”. Lazán is mondjuk: sose jössz! Vagyis március óta stb. Vagy „újabban”. Ha egyértelműsíttem a „mindig-soha” kontrasztot, fárasztóbbá teszi a kifejezést magát. No.

Régi dolgokból idézek ide egyet: „Túlélésről csak akkor beszélj, ha már meghaltál.” Ez pl. (szerintem) kifogástalan.

Derekas részlete ügyében, hogy én a 72. évemet elég öngyötrelmesen veszem, már nehezebb meggyőzőm bárkit. De az is igaz, hogy aki nem áll meg a frázisnál, hogy „még harminc éve így” (így? hogyan?), és figyel magyarázatomra, elismeri: hát igen, 72-nek a negyede sem valószínű, és 90 év, akkor, miféle lesz az stb.?

Visszajutok ide: nem lehet számolni, ld. Szép Ernő, számolni kell, hol tartok stb. (és még hány kalitkahomokot kell vennem/vehetek madárkámnak, hány s.-forta altatót, hányszor fogom még unni a L. utcát, hány kártyabajnokságot játszom etc.), nem, minden napnak örülni kell (az angyalokat, kik védenek, segítve, vigyázni magamra). De a nap kínos megoldandóként vár, s az éj is, más bár.

*

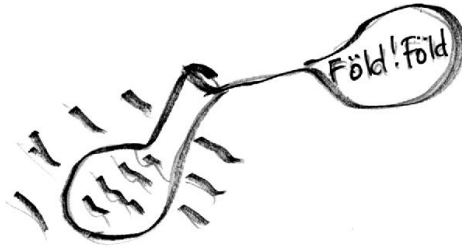
A nappal nehéz (meg)küzdeni. Az éjszakával (az alvással, sikerével, kudarcfenyegetésével) is. Az írás legyen hát az – így próbálok határozni most –, ami könnyű nekem. Mint a föld.

Rögtön egy tréfa. Sikerem volt vele presszóban stb. Kértek ilyen firkát többen is. Kedvelik sokan ezeket a firkáimat. Némelyek rá is kérdeznek: „Hogyan volt az a vicced a múltkor, hogy...”

Csináltam ezt a palackposta-dolgot. Íme, egy példa.

És a kérdéses, mai darab:

Vagy így:

A palackozott lépések sorozatából pedig:

Esetleg ez:

Vagy még bizarrabb:

Nos, ez talán szórakoztató volt Olvasómnak (a mestereknek és tanítványaiknak pl. Szegeden), nekem pedig nem esett nehezemre. De nézzünk mást:

*

Hangoztatásaim: „Nehogy én aztán már valljak! – Riport nincs. Még nekem magamnak is sokat kell tudnom ahhoz, kellene, magamról.” Mondom mindezt dolgozatom kapcsán. Dolog, dolgozat. Nincsenek ilyen viccek: állítás – valólatás – lódtítás. Érdemiek: még ha filmen látom is, borzadok egy kikötő látványától, egy szálloda kapujától, szerelvény érkezésétől. Én többé nem! De: kórházba, majd, akkor, igen? Viszont: egész nap azzal legyek boldog, hogy saját vackomon hálhatok stb., klotyómra járhatok? Igen, ezzel kellene boldognak lennem.

A minap már ettől iszonyodtam: reptéri indulás-tábla: 18 50 Buenos Aires... 19 50 Brüsszel – 20 00 Isztambul etc.

*

Azonnali, napra kész, percre kész jellegfelejtés, s akkor az se kell, hogy: „esemény el”. Hogyan érthettem ezt a feljegyzésemet? Hogy a halál – szuverén. Senki sem kifogásolhatja gondolatát, félelmét.

Halál – ők, én, világ. Mi vész? Melyikhez van szólhatás? És melyikről? Szép Ernő: „Itt voltam a világon... s meg kell halni, látom...” Majd: „Számolni kell hány évnél tartok s eltűnni halkán / Hogy a nap itthagy mindig s kívánni kell jóestét, / A selyem élet lassan kopik le mint a festék / Orcáimon, hajam vész s már azt hiszem meghaltam.” Központozás így. Megyek az utcán, ezt mondogatom, ezt kotrom össze magamban.

*

Azt akarom, hogy ez az írás mint hagyományos írás ne legyen meg. – Aztán egy lap: az ÉN VAN magyarázó-variációi. A „soha” értelmezése. Jó, ezt már mesélted, mondja valaki. S ezt is: jelenem – verébkém pl. – nincs megértve. Múltam hatalmas, és elmúlt. Jövő időm ehhez képest végképp kevés. Ha sok, szinte még rosszabb.

S mennyi fölösleges feljegyzés. Még a legjobbak a poénosak. „Te nem is író vagy már, te filozófus lettél”, mondja valaki az egyik vásárcsarnok körül.

Cinikus (?) megállapítás: kár a zűrös napokért, az összecsapásokért. Kialakult bennem, hogy igen hamar – emléküik sincs. Jellegvesztésük!? Érzéketlenül maradnak meg, kopnak el, mint kőpor, nem is festék. Száraz festékanyagok.

Benső távolságok „nem vihetők beszélgetésbe”.

Számít a mennyiség is. Érzékelem, mennyire nem kifejező, ami mondható így, de a „jó sok mondás” már valamit ad.

Amit nem értenek, ellenkezőjét erőltetik, hülyének néznek, „könnyű neki”, mondják, „ráér ilyenekre”.

*

Verébkém „nyomja a hajnali szöveget”, nyomja az udvarló szöveget (május).

Balesetek az igazi eseményei életemnek? Majdnem-balesetek. Nem mondom, hogy ehhez képest az irodalom egy nagy micsoda is. Végignézek lábamon. Meddig, fel? Honnan nincs? Nézem kezem, karjaim. Ezek égnék le a kremóban, ezeket férgek...? El ettől, inkább a krimóba!

*

Közben: töri ülepemet a párna, a pokróc a fotelben. Valami itt arról, hogy akkor is, ha nem-és-nem. Érintkezés. Végre egy jó mondás. Egy krimóban ugrott be. Valaki azt mondta, a pultos néne: „Benne voltam a mondatban. És belezavartál.” Nem velem beszélget. Erre én kialakítom a mondatot:

„Benne voltam a mondatban. Belezavartál. Kívül voltam minden mondaton. Belezavartál.”

Ez végre jó, szinte kis remekmű.

*

Teljesen össze vagyok nőve verébkémmel. Ahogy kimegyek a másik szobából, nem is az ő szobájából, érzékeli, látja, kiabál utánam.

Itt egy gyakorlati feljegyzés: 2 fotó a Kiadónak. Aha, könyvem jön. Hát persze, hogy bénult vagyok. Könyvemet várom. Aztán továbbiakat. Annyit dolgoztam tavaly, valami betakarítás – egészségesen – kéne kell már.

Egy vicc: „Teljesen bénult voltam (egy gyakorlati intézendőtől). Elintéztem végre az intézendőt. Egyből felszabadultam. Boldog lettem, így tettem tovább a semmit.”

Ha ezt így mesélem, nem jó. Kifelejtettem: Bénult voltam, nem tudtam csinálni semmit. Most felszabadultam, boldogan teszem a semmit. Na, kb. így.

„Hogy tudnék bármit is mondani, ha nem tudom, miről.” Eltérő célok, de egynek sincs neve, csak jellegüket érzékelem. Mint a múltak eseményei. Tényleg nincsenek? Csak jellegeik?

*

Egy kis veréb olyan kicsi!

(Egy valóban érdemleges feljegyzés. Viszont nem vezet sehova. De: a látszat-valahova-vezetéseknek nem a legszebb, önlétű bírálata ez? Nem is bíráló. Beidézőjelezés. Ez utóbbi: jó szó.)

*

A fontosabbakat többfelé is feljegyzem. Itt jönnek egy blokk tetején – épp – a palackozások dolgai. Csikóhal stb.

Egy Andy Warhol-konzervdoboz. Ismerjük ezeket. Felirata ennek: OVERDOSE. The Dose Is Over.

Game. Won gamely stb.

*

Itt a régebbi füzetem, na tessék. Már egy újabbat hurcolok oldaltáskámban. Új toll is van hozzá, vettem. Megállok, előszedem e dolgokat, jegyezgetek. Aztán vagy ér valamit, vagy sem.

*

Fura szó: „sem”. Sem, se-nem, semem. Az én semem. Semem semért.

*

A szar életre, hogy baszná meg, még ez is: rámolás a kéményellenőrzés miatt, hogy rohadna meg, amihez semmi közöm. Én megmentettem tűzvézskor az állatainkat azzal, hogy nem nyitottam ajtót, nem jött be a „gyilkos” füst, tényleg hagyna békén azt „élet”, hogy ne kéne... de akkor épp ez „élet” jön, és kórház, mások, emberek... mint mikor Tolsztoj egy bandával vonul a semmibe. Sem van!

*

Ez van, ha nem másolom jegyzeteimet. De nagyon jó jegyzetek jönnek. Amíg a kéményseprést kibírjuk itten házilag, közben nekizúdulok, jöjjön a Liga, a Kártyabajnokság, rettentő élő, izgalmas, engem érdekel. Engem ez legalább érdekel. A magam felvett rendszere. Kinek olvasóilag – már megkövetem! – mit jelentek, jó ég... ne már! Volt, ami volt, nem lesz. Visszamenőleg: nincs. A nem lesz visszamenőleg = nincs. Még csak sem sem.

*

Lassan lecsitulok.

*

Teljesen értelmetlenül elcsászkálni a városban, vagy korán hazajönni, melyik értelmetlenebb. Ha úgy jövök haza, hogy nincs

kéményseprő,
írói feladat,
érintkezés,

akkor a hazajönni a jobb.

A nem sietni haza akkor jobb, ha
nagyon összegyűlt, hogy...
ha megengedhetetlenül elengedem magam, meg...
ha.

Az Én ha... nem áll a hazajövésre. Mindig itthon vagyok. Csak az itthonlét-áldott-és-szar helyett vagy a külvilági nem-áldott-csak-szar-nem-is-szar.

A külvilági nem szar annyi, mint a mégis-méltányosság. Na, ez.

*

Van, amit nem tépek ki, lapokat, az előszobai jegyzettömbből. Majd egyszer, újra. Most megvolt. Duchamp-könyvek mellett van ez a testes tömb, Duchamp-t kellene megírni, de mit, akkor? Elegendő kötelesség, hogy még magamat, most.

De mi lesz 2011-ben, 2020-ban, ha élek, mi lesz? Marad a „meg kell írnom magam”? Hogyan indítékozódik, hogyan intézem el, hogy nincs, nincs, ne legyen? Külön elintézés? Vagy ahogy ma már oly simán jönne – miért nem megy mégsem? –, hogy semmi, akkor...?

Ma az egyik piac mellett felírtam:

„Eljöttem ide meghalni.

Elmentem meghalni.”

A második mondás nem fellengzős. „Elmegyek meghalni” lenne a fellengzős. Így, az: „Nem vagyok épp itthon.” Ld. „Meghalni sem érek rá.” Ahogy elkapunk egy utolsó hajót, egy lábhelyet: „Még épp elértem. Elmentem meghalni.” De ez rögtön túlélés. Ld. „Túlélésről csak akkor beszélj, ha már meghaltál.”

*

Váltják egymást, ugye, óriási dolgok, törmelékek, de mi az, hogy óriási? Még az, hogy „dolog”, csak csak. De ne lehetne jelzője? Gyerekkoromban egy kedves öreg cukrászdás hölgynek csináltam ilyen körbeforgatót: „Rögtön jövök.” – „Vasútra mentem.” – „Ebédelni vagyok.” – „Pletykálni mentem.” Ez volt a csúcs, nevetett mindenki.

Meghalni mentem, ez mókás. Meghalni jöttem, ez nagyképű. A kezdet és a vég: a kezdetet nem tudjuk. Születésünkben, szerelmeinkben sem igazán. Ellenben a vég? Még anyyira se tudjuk. Élünk, hogy két nem-tudott közt mégis legyen esélyünk valamit tudni.

*

Hírekkel én: semmire. Akármibe elmennek, akik a hírekkel, a hírközlésükkel uralkodnak az emberek felett.

Én megírtam ezt, könyvemben: „Elder, felhár.” Nincs megismerés. Vagy ha van: elég szomorú, gyalázat, szemét. Mondom nem a kocsmában. Hanem itt. De kihúzom.

„Mielőtt így vagy úgy elsülne, húzd ki”, mondta barátomnak apja. Apja neki. Tanácsadás egy életre. Undorítóan reális, ha ennyit nézünk belőle. Na ja.

*

Hát...?! Hááát...!?

*

Aztán ezer változat. Egy pilléje se rezdült. Egy pillája se rezdült. Egy pirulája, tablettája se rezdült. Undorító minden közmű realitás, mert undorító lehet.

Madárkám nem az, mert nem lehet. Medvéim sem. Hajrá, játsszuk a ligát.

*

Feltorreádor. Úgy vágyom élni. Az asszony ingatag. Eloszlik, mint a buborék. De visszatér a rab. Sztárom a párom. Sanda mézszáros. Ború, május. Májas borút kérek. Gren-

dírmars. Lángos. Mivel szoktad a lángost? Ezt társném kérdi. Sóval, mint itthon, ha. Üldögéltem az Alee mellett. Rilke: „Und wird in den Elleen hin und her.” Ottlik: a főallé. Ma a főallé a Fehérvári úti piac mellett van. VAN.

*

Dolgozom, kiáltom ki társnémnak. Ebbe menekülök.
 Ebbe mindenkiből és mindenkiből, mondja ő.
 Hát ja, mondom én. Én == igen. Én == ja.
 Angela Merkel, akit sokban szeretek, legalább jól megmondta, kik szemét népség, léhűtő, könnyelmű, válságokozó népség. Erős.
 Asszózás. Rasszózást és lasszózást nem merek mondani.
 Haragra gerjedt. Rendben, egy-egy nagy nemzet indulatai nem mindig jogosak. De amikor jogosak, hát a kurva életbe, jogosak.
 Kis ország euró-útja: drach tegnap, krach ma.
 Hajrá, a fejlődés út-j-j-án.
 Tényleg kadarkát hol ihatnék?
 Kövidinkát?
 Te dinka.

Ezt a kis sellőnek a kövön nem mondhatjuk.
 „Nem hazudok, tudom, a legtöbb kannás bor nem bor. De legalább nem kadarka, kövidinka stb., mert azt nem szeretem.”

Jól tudom, szerelmem, nagyra becsült ember, kiváló író stb., ezek a népek köröttem nem szerelmek, nem nagyra becsült emberek nekem, nem kiváló írók. De ez a jó, épp. Mert az ilyet (kövidinka, szerelem, kiváló ember, kadarka, fatagyurmant fessaliance, drágavérem stb.) nem szeretem.

*

A postást tegnap elszalasztottam. Ma már: legalább ennyim volt. Nem teljesítettem kötelességet. De a postás is olyan bonyolulttá kavarta, mit hol adott le tegnap, mit felejtett el stb. – elég.

Reménytelen az ilyen kötött itthonlét, és nem segít, ha írok. Ha ezt 18 éves koromban valaki mondja nekem! Jaj. Szerelmet és írást. Ottlik: „Mb!”

*

A kéményseprők számára szabadabbá tett fali lyuk okán el kellett rámolni: 73 könyvet, 4 kalapot, 5 pár kesztyűt, két esernyőt, egy naplót, 3 zoknit, két zsebkendőt, még stb. Ezek részben egy fotelba kerültek bele. Ott szoktam ülni, a kártyabajnokságot játszani. De ha odaülök, beleülök fentebbiekbe. Ám ha nem csupán fentebbiek vannak ott, hanem két üveg méz, 4 üveg híg lekvár, mustár, eper, akkor ebbe beleülök, és ha hivatalos irataim is ott vannak, eperleves lesz az önigazoló cédulám, mustáros a számlaértesítem, kompótos a válogatócédulám, akármiközmműves a szarbarettóbugárom, morcos a rohadékrepetyem, a repedsarokváltómra futtyó gerence kerül, és a többi. Ez a gyakorlati élet.

Mi az egzisztencializmus? Nem a gyakorlati élet. A gyakorlati élet, nem az elmélet? Az egzisztencializmus nekem a nem-a-gyakorlati-élet-és-elmélet-és-elmélet. Egyéb: a közmművek. *Stadtwerke*.

Az egzisztencializmus nekem a legkristályosabb Klee-émlék, Schwitters-eszme, Dosztojevszkij-Csehov-Gorkij (!) színpadjelentetés. Csodák voltak és maradtak az oroszok.

Úgy tudnak a semmiből megszólalni egy-egy (egy-két) önemésztéssel, önbírálattal etc., hogy rosszul vagyok. Felülmúlták az alulmúltat, érzem, lemúljátok, barátaim, a feltúrhatatlant, az ocsmányság ópolgári berendezkedésében megmutatják Vasút-úti Vászja aszszonyt a maga hülyelányszülő és géniuszteremtő teljességében, eh, Gorkij, Csehov, ki hinné, mindig az volt csak, hogy a ruszkik... az akármibe... de nem! Nevezett nevek a világ egyáltalán valamibe is vehető irodalmának csúcasai, fennsíkjai, egyáltalán-elviselhetőségei, csúcs elviselhetetlenjei stb.

S én, Galambocskám, mit mondjak... Ezt mondom, és ez a költészet, miközben semmi mondanivalóm, írja a nagy nyugati fehér főnök, ezt mondom, és ez a költészet. Tegnap begrott nekem, én mit mondok, de feledtem, nix.

*

És akkor az aktuális füzetem; a frissen hozzá vett tollal (írottak). Fáj a szívem, idele, enyhe görcs stb. Postán túlestem. Jöhet így a holnap.

Ám másoljunk. Má ám.

Egy-helyben „állok”, és ezzel is mégis valami rohanás van. Ilyen badarság: hogy képes vagyok ezt végzetes rohanásnak nevezni, szinte annak érezni. Nap napra: csak rosszabb, feltarthatatlan. „Minden nap...” – „Soha”.

*

Most jön ez: a kéményseprők. Hogy nem máról van szó, tegnapról volt szó. Nem igaz. Társném ilyenekben (is) nagyon jó. Ő jól jegyezte meg. Mindegy. Ő még benne van az életben. Én már csak a szakmai magán-köz életemben vagyok benne. Nekem semmi nem bír létezni, ami nem ez, ami köz-köz. Negyven éve vagyok kívül minden szabvány-kötött foglalkozáson, negyven éve gyötöröm a magamét, kifacsarva a „köz”-ből, megtéve a fennmaradáshoz (és dolgom fennmaradásához) szükségeseket. Semmit nem tudok túrni (túrnom kell!), ami nem belőlem indul. A postát, a betegséget stb. A betegség is „köz”. Belőlem nem indulna! Csak fohászkozhatom. Nyilvánvaló, itt-és-most időben csak Istennek hihetünk, angyalaiban bízhatunk.

Mert semmiben, senkiben másban!

Lehet, hogy unalmas, felőrlő a magány, a semmire-se-jó kényszerek sivár sora. (Micsoda frázisok.)

De a legérdekesebb, a legcsodásabb (BAROMSÁG), a legakármibb dolgok semennyije sem éri meg, hogy csorba essen a magányon. Magam nem a csorbákat köszörülöm, hanem a köszörűt csorbázom. Közműveznek/tetek.

*

Akkor ez egy köz nap: kéményseprők, társném, lakás... nem élhetem a gépies, sivár, elfunyerált napokat, a hiábavalóságok sorát. A rég lejárt (bármint értek hozzá, értettem hozzá) közmű konstruktivitások dűlnak.

*

S innen végre a legújabb füzet.

Mert a legelevenebben érzékletes, lekerékült dolgok, talán a legszétdarálódottabb is az együttes. (Mí az?)

Másolgotok.

Közbevetés, még.

Rémes lenne egy baleset. A vég. Akár egy lábtörés, sípcsont. Ha rádól az íróasztal alatti halom, kemény élek, rostlemezek, keresztrúd. Itt is folyvást: vigyázni.

Vigyázni. Folyton vigyázni. Folyton szempontok.

*

Most már egy és negyed évenként kolosszális céció a nemzetközi pénzpiacokon – a legközösségibb akármik! –, itt a kéményseprők, hatóságok... az ember csak ott szabad, írtam fel, ahol képes lemondani érdekeiről, fohászkozik egészségéért etc. Összekeverik a napokat, mi volt megbeszélve stb. Dolgaim meg: elmondhatatlanok. Senkit sem érdekelnek, mindig másról van szó. Még a leggyengébb eredmény a legjobb: valami „formait, hivatalosat” (keservesen bár) le tudunk bonyolítani. Ami a nyavalyának se kéne, de mindegy: „elérnek” minket a közmű szervek stb.

Ezeket a dolgokat meg mintha írta volna (ld. talán: Eső). Sebaj. F – E – T. Forrás, Eső, Tisztatáj: összefüggenek.

Egy utca: vakablakok sora. Aztán ablakok. Lemondtak az építésről, nem tömték be az ablakokat, hogy vakablak legyen mindenütt.

Volt már a két japán legény is (v. kínai, a hallgatással). Magában beszél, ne zavarjon senkit. A másik meg magában hallgat, ugyanazért.

Mik vannak még? Percem sincs! Semmi perced?

*

A hegedű Ingres-je.

Ismerős? Ingres hegedűje, ha jól írom.

*

Végre egyenesbe vagyok, mert nem tartok semerre.

S nem pörgök helyben se.

Nem helyem, ahol vagyok.

Végre egyenesben vagyok, helyemen vagyok.

*

Ma a piacon írtam fel:

„Eljöttem meghalni.”

Elmentem m... de ez már volt itt.

Csak azt nem lehet elégszer írni, milyen gyötrelmes, dühítő, hogy mindig a piac, az elmegyek v. nem megyek, az unt utcák etc. És ezt nem lehet mondani senkinek.

Másokkal csak azt lehet, hogy műveimet (melyek meg vannak csinálva) nem olvassák, kis vicceimet max. élvezik, és ami nincs megcsinálva, de nem vicc, visszautasítják, ne legyenek pesszimista, akarjak vígan élni etc.

Ez a dolgozat is, ha dolgom volt, legalább megvan. Egy pillanat, mikor ez se nem én (nem „én van”), nem is mások (még nem kezd szólni senkinek).

Szegény Szép Ernő. Még hogy *Néked szól!*

Mégsem adhatjuk alább.

Sokkal több ez, mint az „én van”. A sohase jövője, a sohase beszélés, várva, halott, ma is. A hosszúkás és a késés.

*

De ez nem intézhető el szócsavarásokkal. Ez az egész kérdés. Vagy – nem is kérdés? Megvagyok dolgo(zatom)mal, örülöm kellene> Mivel vagyok meg, ugyanakkor? Kedvetlen vagyok, miért? Ahelyett, hogy örülnék.

Hanem hát én van, hogy mindig örülök, igenis, és van, hogy soha. Vagy nem is, egyik se. Bár soha.

Csak mind a közmű s beterjesztett számlasokasága örök. Nem késő.

*

„Az igazán érdemleges dolgok talán a jövők és nem jövők, a mindig és a soha közt vannak. Sajnos, a bajok általában közmű-jegyben járnak, holott az örömek se merülnek ki a magánosságban. Nem gyönyörködhetem a mindenfélékkel telepakolódott fürdőszobai mosdó otthonos látványában, tehát hogy mégse kórház, súlyfelesleget szív még visel, valamint például hogy a fogyás vágyva-vágya nem okvetlenül az elfogyás alantja; ellenben az utcák unalma, a már-nem-vágyom végtelen, sorolt listája sem kudarca semminek. Egy végül akár már nagyján egyedül is játszott, taglalt és latolt házi kártyabajnokság, madarakkal s medvékkel, ellensúly lehet, mint Kosztolányinál az egyszerű léleknek a szabadságos motorcsónak a Dunán; és persze, hogy többször meg kellene állni, csodálni, a parkot akár itt szemközt, ahogy minden nap figyelmetlen látjuk, csak hát, csak hát. Ily egyszerűek vagyunk minden bonyodalomunkkal is – is –, igen, mi magunk.” (Idézet)

*

Megvádolhatom magam: na tessék (íme), bölcsekedtem, gorombultam, áldoztam a pillanatnak, miközben a legalább „elhegedült örökvalót” fogtam, lábát (a hegedű lábát!) stb. Mit akarhattam ezzel mind, kérdem utólag. Szerencsére szakmai válasz adódik, ahogy Szegedre is „szakmai szeretettel” küldöm ezt, küldeném. Ahogy minap a csarnokok egyikének környékén jártam, többek (ha igaz) aránylagos tetszésére a következőket meséltem. (Nem gondolván rá, milyen sok fenntartással kezelem – egyébként kiváló – íróársam örökké szellemes, keleties bölcselmi vénáját. Szépen megmondtam.)

A kérdéses mondat ez volt (egyelőre ez): „A kapcsolatokban az a fásasztó, hogy mindig kell valaki másik, akivel semmi közünk egymáshoz.” Oscar Wilde iránti (jelzett?) halhatatlan tiszteletem kifejezője az álkörülményeskedő-enyhítő „fásasztó” szó itt.

Elmeséltem ezt többeknek, aztán császkáltam tovább. Elkedvetlenedtem. (Így adódott, mellékvágányon, ez: „Nem elég, hogy az ember depressziós, de ezt sok minden még okozza is.” Kis hibája ennek, hogy „az ember” lehet eleve depressziós.

Rám tört a faraghatnék. Mikor itthon elmeséltem találmányom, már így alakult: „A kapcsolatban az a fásasztó, hogy a feléhez mindig semmi közünk.” Ez tökéletesebb... érdektelenebb... ez sem kifogásolhatatlan. Hát így megy ez. Semmi se a legjobb, a legnagyobb. Sok kellemetlenség érte a külvilágból gyors egymásutánban, így lettem ingerült, s nem törekedtem teljességre, de felírtam sebtén: „A legnagyobb, és én? És van, hogy azt akarom: a legnagyobb módon hagyjanak engem békén.” Isten nem hagy azonban, ma is megmentett egy villamostól, melynek vezetője nem csöngetett rám, a lapos járda szélén háttal álldogálóra, de talán ha csönget, a szerelvény *alá riadok*. Ld. a clochard, akit túlközléssel etc. riasztanak el jóakarói.